

Utvalgsforslag om merkevareproduksjon i lavkostland.

Medlemsforslag A 1613.

Initiativ for Etisk Handel (IEH) takker for invitasjonen til å fremme våre synspunkter i forbindelse med ovennevnte forslag. IEH støtter Nordisk Råds anbefaling til de nordiske regjeringer om å fokusere på forbedringer av menneske- og arbeidstakerrettigheter ved produksjon i lavkostland. IEH stiller seg også bak ønsket om økt samarbeid mellom nordiske land og ser behovet for bedre informasjon til forbrukerne.

I over 13 år har vi, i tett samarbeid med våre medlemmer, arbeidet aktivt for å fremme menneske- og arbeidstakerrettigheter i global produksjon. Våre kommentarer til forslaget er tuftet på denne erfaringen. Vi vet at det ofte er et stort gap mellom etiske retningslinjer, til dels også nasjonale lovverk og de faktiske forhold. Alle tiltak bør derfor ha som mål å redusere dette gapet, noe som ofte krever langsiktighet i arbeidet. Vi er glade for at bl.a. FNs rammeverk for næringsliv og menneskerettigheter¹ (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskap² støtter opp under denne tilnærmingen.

IEH har følgende kommentarer til forslaget:

Forslaget peker mot en merkeordning for å sikre at varene er produsert i henhold til UNGP samt den internasjonale avtalen for brann- og bygningssikkerhet i Bangladesh. Vi erkjenner behovet for økt informasjon, også til forbrukere, og støtter for så vidt intensjonen i forslaget, men det er for oss uklart hva som menes med formuleringen "i henhold til ". Dersom det med dette er tenkt som en form for garanti for at alle menneskeretter og sikkerhetsaspekt³ er ivarettatt for det enkelte plagg er stiller vi oss tvilende til om dette i det hele tatt er mulig. Vi tror heller ikke det vil ha den ønskede effekt.

UNGP er ikke formulert som en standard, men som et rammeverk med vekt på prosess for kartlegging ("Human rights due diligence"), risikostyring og forbedringsarbeid. IEHs medlemsbedrifter, og mange andre, er allerede godt i gang med å operasjonalisere dette rammeverket. De nordiske regjeringer bør støtte arbeidet videre, med vekt på økt samarbeid og erfaringsdeling i Norden, ikke minst gjennom å støtte opp under arbeidet med praktisk implementering av rammeverket i lavkostland. Det overordnede målet må være at tiltakene bidrar til faktiske forbedringer i lavkostland. Vi tror ikke tiden er inne for en merkeordning som signaliserer en eller annen form for garanti, og er redd for at det vil virke mot sin hensikt.

Tilsvarende gjelder også for avtalen om brann- og bygningssikkerhet i Bangladesh. Inspeksjonsarbeidet er så vidt i gang, det vil med andre ord være en stund til man kan se klare resultater av arbeidet.

---

¹ http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

² <http://www.responsiblebusiness.no/en/oecd-guidelines/>

³ Jfr UN Guiding Principles and the Accord

Når det gjelder forslaget anbefaling om at det fastsettes et lønnsnivå ansatte kan leve av, støtter vi intensjonen i forslaget, som også er i tråd med ILOs konvensjon for fastsettelse av minstelønn (nr 131), noe som er statens ansvar å fastsette. Her er det viktig å understreke at målet om at lønnen som et resultat av forhandlinger mellom arbeidslivets parter, fremme av retten til fri organisering og kollektive avtaler er med andre ord et viktig punkt (jf ILO konvensjon 87 og 98). Vi erfarer også at arbeid med åpenhet og innkjøperes forretningspraksis er viktige bidrag på dette området.

Når det gjelder minstealder for fulltidsarbeid minner vi om at ILO, i konvensjon nr. 138, slår fast 15 år som minstealder, med 14 år som et unntak.

IEH anbefaler at

de nordiske regjeringer

1. gir en samlet framstilling av hva som gjøres for å sikre at - og styrke- nordiske selskapers arbeid med forbedringer i leverandørkjeden
2. støtter arbeidet for økt samarbeid i det nordiske næringsliv
3. uttrykker klare forventninger om at nordiske bedrifter aktivt jobber for forbedringer i arbeids- og miljøforhold i sine internasjonale leverandørkjeder
4. støtter lavkostland i arbeidet med å bygge robuste nasjonale institusjoner og system for å sikre arbeidstaker- og menneskerettigheter gjennom f.eks. støtte til styrking av nasjonale arbeidstilsyn
5. inkluderer det offentlige ansvar – og mulighet - som innkjøper i dette arbeidet

nordiske bedrifter

6. arbeider aktivt for å implementere FN's retningslinjer for menneskerettigheter og næringsliv
7. støtter opp under den internasjonale avtalen for brann- og bygningssikkerhet i Bangladesh
8. jobber aktivt for å forbedre arbeids- og miljøforhold i sine internasjonale leverandørkjeder
9. rapporterer om framdrift og utfordringer i arbeidet

Det er på sin plass å minne om at de samme utfordringene man opplever i den globale tekstilbransjen også gjør seg gjeldende i mange andre bransjer. De samme krav og forventninger bør gjelde i alle deler av global produksjon. Vi mener dette bør kommuniseres tydelig også i denne sammenheng, for eksempel ved å understreke at man velger å fokusere på tekstilbransjen i første omgang for å vinne erfaringer som kan overføres til andre sektorer.

Vi håper innspillene er til nytte i det videre – og viktige – arbeidet, og ser fram til et godt samarbeid i de nordiske landene fremover.

Oslo 19.mars 2013

Per N. Bondevik, Daglig leder.